

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9311 af 15/11/1997 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse O-148-97 om kontanthjælp - rådighed - selvstændig erhvervsdrivende - opstart af virksomhed - bierhverv - fuldtidsbeskæftigelse

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 200403-97

Ankestyrelsens principafgørelse O-148-97 om kontanthjælp - rådighed - selvstændig erhvervsdrivende - opstart af virksomhed - bierhverv - fuldtidsbeskæftigelse

Resume:

Afgørelsen af, om der ved opstart af selvstændig virksomhed var tale om bierhverv eller opstart med henblik på fuldtidsbeskæftigelse, måtte bero på en samlet vurdering af de foreliggende forhold, herunder formålet med virksomheden, hvilke tiltag der var gjort i forbindelse med opstarten, samt i hvilket omfang rådighedsforpligtelsen måtte antages at kunne opfyldes.

Ankestyrelsen fandt, at ansøgers virksomhed efter en samlet vurdering herunder, at hun skattemæssigt var registreret som selvstændig, og at hun ønskede at fremstille vareprøver for at skabe kontakter med henblik på at opnå banklån og blive momsregistreret, således at hun kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag, ikke kunne karakteriseres som et bierhverv.

Ankestyrelsen lagde vægt på oplysningerne om formålet med virksomheden, og på at der i samarbejde med kommunen var arbejdet henimod opstart af virksomheden med igangsætningsydelse, hvilket ansøger imidlertid afstod fra, da ydelsen var for lav.

Ankestyrelsen var i øvrigt enig med nævnet i, at det forhold, at en virksomhed under opstarten ikke gav økonomisk overskud, ikke kunne være af afgørende betydning for, om der var tale om bierhverv.

Ansøger var således ikke berettiget til kontanthjælp under opstart af virksomhed, da virksomheden ikke kunne karakteriseres som et bierhverv.

Love:

Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 37, stk. 1 og § 40, stk. 1

Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 1460 af 12. december 2007 - § 13, stk. 1 og § 11, stk. 2

Vejledninger:

Socialministeriets vejledning nr. 45 af 3. april 1995 om kontanthjælp efter bistandsloven - pkt. 17, pkt. 3

Sagsfremstilling:

Ansøger, der i de sidste 4 år havde levet af indtægter fra lønarbejde, måtte ophøre med at studere på grund af arbejdsledighed og uden at opfylde betingelserne for medlemskab af en arbejdsledigheds kasse.

Hun overgik herefter til kontanthjælp i august måned 1995. Ansøger havde ved overgangen til kontanthjælp en momsregistreret virksomhed, som efter hendes oplysninger var en meget beskeden bi-beskæftigelse, og som ikke var årsag til hendes økonomiske krise. Ifølge kommunens journalark oplyste hun ikke på ansøgningstidspunktet bistandskontoret om den selvstændige virksomhed, da hun ikke mente, at det var nødvendigt på grund af den sparsomme indtjening. Hun ønskede at oparbejde en virksomhed med fremstilling af naturmedicin og ville søge om godkendelse til at produkterne kunne fremstilles i et lejet kælderlokale. Hun manglede dog kapital til opstart af virksomheden.

Ansøger havde fra starten af kontanthjælpsperioden været i individuel jobtræning 30 timer om ugen. Jobtræningen indeholdt elementer af miljøkemi, farmaci, solenergi samt iværksætter- og opfinderkurser. I

november måned 1995 blev hun anmodet om at framelde sig momsregisteret, hvilket hun var meget utilfreds med. Kommunen fastholdt kravet om framelding i momsregisteret og begrundede afgørelsen med, at ansøger som selvstændig erhvervsdrivende ikke var berettiget til kontanthjælp. Når hun på et tidspunkt reelt ønskede selvstændig virksomhed etableret, kunne hun eventuelt søge igangsætningsydelse i henhold til § 21 i lov om kommunal aktivering og herefter tilmelde sig momsregisteret.

I maj måned 1996 oplyste ansøger til forvaltningen, at hun ville forsøge at etablere sig som selvstændig. Hun ville tage kontakt til forskellige firmaer for at fremskaffe midler til etablering af forsøget. Det blev aftalt, at hun skulle fremsende beskrivelse af sit projekt. Endvidere blev hun henvist til vejledning omkring selvstændig etablering.

Ultimo oktober 1996 afleverede hun et nyt skattekort til administrationen med et stærkt forhøjet fradrag. Samtidig afleverede hun to lønsedler, hvoraf fremgik, at hun havde benyttet frikort. Ved opbringning til skatteforvaltningen blev det oplyst, at ansøger på grund af underskud på selvstændig virksomhed havde fået ændret sit fradrag.

I november måned 1996 meddelte kommunen, at hun tidligere var orienteret om, at hun ikke kunne drive selvstændig virksomhed og samtidig være berettiget til kontanthjælp i henhold til bistandslovens § 37, og forudsætningen for at modtage aktiveringsydelse var, at man var berettiget til kontanthjælp.

Fra 1. november 1996 var ansøger ikke berettiget til hjælp i henhold til bistandslovens § 37, og som følge deraf kunne hun ikke få udbetalt aktiveringsydelse.

Ansøger oplyste overfor nævnet, at kommunen hele tiden havde været vidende om hendes bestræbelser på at starte selvstændig virksomhed, og at hun havde fået lov at beholde lokalet, som hun ville drive virksomheden fra.

Hun havde egentligt tænkt sig at starte virksomheden på igangsætningsydelse, men beløbet var for lavt til, at hun kunne klare dette økonomisk. Hun mente, at det var umuligt, at nogen kunne starte selvstændig virksomhed på et niveau svarende til halvdelen af kontanthjælpen.

Ansøger oplyste endvidere, at hun nu var i arbejde og fik første lønudbetaling i slutningen af december 1996. Sagen drejede sig derfor om kontanthjælp i november og december måned.

Ankenævnet tiltrådte kommunens afgørelse.

Nævnet fandt, at ansøger ikke opfyldte rådighedsforpligtelsen efter bistandslovens § 40, idet hendes selvstændige virksomhed ikke længere kunne anses for at være en bibeskæftigelse. Nævnet lagde herved vægt på, at hun skattemæssigt var blevet registreret som selvstændig, at hun ville fremstille vareprøver for at skabe kontakter, og at hendes hensigt hermed var at få et banklån og blive momsregistreret, således at hun kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag.

Nævnet fandt ikke, at den omstændighed, at virksomheden endnu ikke gav et økonomisk overskud, var tilstrækkelig til fortsat at anse den for at være en bibeskæftigelse.

I klagen til Ankestyrelsen anførte ansøger bl.a., at den selvstændige virksomhed alene var en bibeskæftigelse, idet hun uden at være momsregistreret kun måtte omsætte for kr. 20.000 om året. Det var hendes opfattelse, at det var i overensstemmelse med lovgivningen, at man godt kunne have et sådant bierhverv og samtidig opfylde betingelserne for at modtage kontanthjælp.

Det forhold, at hun havde haft sin selvstændige virksomhed som bierhverv og samtidigt passet 30 timers aktivering om ugen, beviste, at bierhvervet godt kunne forenes med hendes rådighedspligt.

Nævnet anførte efterfølgende overfor Ankestyrelsen, at bibeskæftigelse som selvstændig var forenelig med rådighedsforpligtelsen i bistandslovens § 40, når omfanget af den selvstændige virksomhed var så beskeden, som tilfældet var i denne sag indtil slutningen af oktober 1996.

Nævnet havde imidlertid ikke fundet, at opstarten af selvstændig virksomhed, hvor der skulle opbygges en kundekreds med henblik på at blive selvforsørgende efter ca. 2 måneder, kunne sidestilles med en bibeskæftigelse.

Kommunen oplyste efterfølgende til Ankestyrelsen, at ansøger fra 1. oktober 1996 havde fået godkendt iværksætterkurser som aktiveringstilbud, idet hun havde planer om at etablere sig som selvstændig med igangsætningsydelse. Kommunen bemærkede dog, at der ikke kunne bevilges igangsætningsydelse til eksisterende virksomhed.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, i hvilket omfang bierhverv som selvstændig var foreneligt med rådighedsforpligtelsen efter bistandslovens § 40.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for at kritisere nævnets afgørelse, hvorefter ansøger ikke var berettiget til aktiveringsydelse efter den 1. november 1996.

Afgørelsen af, om ansøger havde været berettiget til kontanthjælp i november måned 1996, måtte bero på en konkret vurdering af, i hvilket omfang hendes virksomhed må anses for at være et bierhverv.

Ankestyrelsen tog i den forbindelse udgangspunkt i, at der i lov om kommunal aktivering var fastsat regler for opstart af selvstændig virksomhed for kontanthjælpsmodtagere.

Afgørelsen af, om der ved opstart af selvstændig virksomhed var tale om bierhverv eller opstart med henblik på fuldtidsbeskæftigelse, måtte bero på en samlet vurdering af de foreliggende forhold, herunder formålet med virksomheden, hvilke tiltag der var gjort i forbindelse med opstarten, samt i hvilket omfang rådighedsforpligtelsen måtte antages at kunne opfyldes.

Ankestyrelsen fandt, at ansøgers virksomhed efter en samlet vurdering, herunder at hun skattemæssigt var registreret som selvstændig, og at hun ønskede at fremstille vareprøver for at skabe kontakter med henblik på at opnå banklån og blive momsregistreret, således at hun kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag, ikke kunne karakteriseres som et bierhverv. Ankestyrelsen lagde vægt på oplysningerne om formålet med virksomheden, og på at der i samarbejde med kommunen var arbejdet henimod opstart af virksomheden med igangsætningsydelse, hvilket an søger imidlertid afstod fra, da ydelsen var for lav.

Ankestyrelsen var i øvrigt enig med ankenævnet i, at det forhold at en virksomhed under opstarten ikke gav økonomisk overskud, ikke kunne være af afgørende betydning for om der var tale om bierhverv.

Ankestyrelsen tiltrådte således ankenævnets afgørelse.